

Гласник МАТИЦЕ СРПСКЕ

број 50 ✱ октобар и новембар 2014 www.maticasrpska.org.rs

тел. 021/420-199

2. октобра 2014: проф. др Драган Станић, председник Матице српске, присуствовао је свечаном пријему поводом Дана уједињења Немачке у Амбасади Немачке у Београду. Домаћин скупа био је господин Ханц Вилхелм (*Heinz Wilhelm*), амбасадор.

2. октобра 2014: Галерију Матице српске посетила је др Барбара Јаки (*Barbara Jaki*), директорица Народне галерије у Љубљани. Гошћу су примиле мр Тијана Палковљевић Бугарски, управница Галерије, и мср Снежана Мишић, начелница Одељења за програме и презентацију.

3. октобра 2014: проф. др Драган Станић, председник Матице српске, и доц. др Ђорђе Ђурић, генерални секретар, састали су се са Вањом Вученовићем, чланом Градског већа Града Новог Сада задуженим за културу. Разговарало се о предстојећим догађајима у оквиру програма обележавања 150-годишњице пресељења Матице српске у Нови Сад. Договорено је да се у обновљеној згради Старе стрељане (Еђшег) организује недеља Матице српске са пригодним програмом.

3. октобра 2014: доц. др Ђорђе Ђурић, генерални секретар Матице српске, састао се у Влади АП Војводине са др Миланом Мицићем, помоћником покрајинског секретара за културно наслеђе и јавне збирке, и Биљаном Јурибашић, помоћником покрајинског секретара за науку и технолошки развој.

3. октобра 2014: проф. др Драган Станић, председник Матице српске, присуствовао је премијери филма *Сунчаница (Солнечный удар)* Никите Михалкова у Сава центру у Београду. Филм је снимљен према мотивима из прозе руског писца Ивана Буњина (*Иван Бунин*).

3. октобра 2014: Библиотека Матице српске је у својој Учионици реализовала акредитовани семинар сталног стручног усавршавања *Коришћење дигиталних ресурса у библиотекама*. Реализатори су били: Иванка Клајн, Оливера Михајловић, Ивана Гргурић и Новка Шокица Шувковић.

3. и 10. октобра 2014: у Галерији Матице српске у оквиру пратећег програма изложбе *Празнине* одржано је стручно вођење мр Данила Вуксановића, уредника циклуса „Традиција и савремено стваралаштво”, као и семинар *Свршен свет је Празнина*, у сарадњи Галерије и Центра за музеологију и херитологију Филозофског факултета у Београду. Семинар су водили Ратомир Кулић, аутор књиге *Дискурс о ѡразнинама*, и проф. др Драган Булатовић, са Филозофског факултета у Београду.

4. октобра 2014: проф. др Бранко Бешлин, потпредседник Матице српске, и доц. др Ђорђе Ђурић, генерални секретар,

учествовали су у Нишу у раду Међународног научног скупа *Велики рати: 1914–1918: узроци, последице, шумачења*.

4, 11, 18. и 25. октобра 2014: у Галерији Матице српске одржане су четири Креативне драмске радионице реализоване у сарадњи са Центром за позоришна истраживања из Новог Сада. Учесници су имали прилику да се упознају са делима: *Енџелскиње у Паризу* Саве Шумановића, *Генујис* Ивана Табаковића, *Моја жена* Миленка Шербана и *Професор Дига* Милана Коњовића. Радионице су водили Христина Муратиду и Армин Јоха Хаџимусић, глумци и драмски педагози, у сарадњи са Мирославом Жарков и Јеленом Огњановић, кустоскињама Галерије.

6. октобра 2014: одржана је 69. седница Председништва Матице српске.

6. октобра 2014: у Матици српској одржана је седница Уредништва *Зборника за филологију и лингвистику*.

6. октобра 2014: др Миодраг Матицки, потпредседник Матице српске, присуствовао је свечаности поводом прославе Дана Филолошког факултета у Београду. Том приликом Рукописном одељењу Матице српске уручена је Повеља захвалности за изузетан допринос и сарадњу у чувању и неговању српске културне баштине.

7. октобра 2014: у Матици српској представљено је пето коло Антологијске едиције *Десећ векова српске књижевности* Издавачког центра Матице српске. Поред уводних речи Мира Вуксановића, главног уредника едиције, присутнима су се обратили и проф. емеритус др Маријаклеут, проф. емеритус др Славко Гордић, проф. др Миливој Ненин и др Марко Недић, уредници, те проф. др Александар Јерков, књижевни критичар.

9. октобра 2014: у Галерији Матице српске, поводом обележавања Деџе недеље, у сарадњи са Креативном радионицом „Машталица” и Музичком школом „Исидор Бајић”, за малишане је приређен музички програм и изложба

дечјих радова на тему породице. Малишане су поздрави-
ле мср Снежана Мишић, начелница Одељења за програ-
ме и презентацију Галерије, и Весна Пантић, уредница
„Машталице”.

10. октобра 2014: Библиотека Матице српске је у својој
Учионици реализовала акредитовани семинар сталног
стручног усавршавања *Rad sa korisnicima u biblioteci*.
Реализатори су били: Душан Јованчевић, Даниела Керме-
ци, Јелена Јовин и Гордана Ђилас.

13. октобра 2014: одржана је 70. седница Председништва
Матице српске.

14. октобра 2014: у Матици српској у оквиру програма
обележавања годишњице Првог светског рата др Јасмина
Милановић одржала је предавање „Хуманост на делу –
улога српских жена у Великом рату”. Присутне је поздра-
вио доц. др Ђорђе Ђурић, генерални секретар Матице
српске.

15. октобра 2014: у Матици српској представљен је Збо-
рник радова са научног скупа *Милош Црњански – ѝоези-
ја и коментари*, заједничко издање Института за књижев-
ност и уметност и Филолошког факултета из Београда, и
Матице српске. Скуп је поздравио др Драган Станић,
председник Матице српске, а о зборнику су говорили
проф. др Јован Делић, руководилац пројекта поетичких
истраживања, проф. др Горана Раичевић, доц. др Слобо-
дан Владушић и др Драган Хамовић, уредник зборника.

15. октобра 2014: у Свечаној сали Матице српске Бота-
ничко друштво „Андреас Волни” (*Andreas Volni*) и Мати-
ца српска представили су превод књиге *Флора Новој Сага
и околине (Újvidék és környékének flórája)*. Присутне су
поздравили проф. др Драган Станић, председник Мати-
це српске, академик Рудолф Кастори, секретар Одељења

за природне науке, доц. др Горан Аначков, уредник Еди-
ције „Волнијеве монографије”, и Никола Бањац у име
Управе за заштиту животне средине Града Новог Сада.
О књизи су говорили: академик Владимир Стевановић,
проф. др Слободан Јовановић и проф. др Геза Цекуш,
рецензенти, те проф. др Пал Божа, аутор превода. Насту-
пила је и Женска певачка група „Билбил”.

15. октобра 2014: Редакција *Српској биографској речника*
завршила је рад на VI тому, односно припремила рукопис
за прелом и припрему за штампу.

16. октобра 2014: у Матици српској приређен је солистич-
ки концерт пијанисте Александра Сердара. На програму
су била дела Ф. Шопена и К. Станковића.

16. октобра 2014: у Галерији Матице српске одржана је
конференција за новинаре поводом Дана Галерије и отварања
изложбе *Пресељење Мајице српске из Пешиће у Нови
Саг (1864–2014)* на којој су говориле мр Тијана Палковље-
вић Бугарски, управница Галерије, и мср Снежана Ми-
шић, начелница Одељења за програме и презентацију.

16. октобра 2014: у Матици српској одржан је научни скуп
Усмена традиција Банатске војне границе. Скуп је поздра-
вио проф. др Бранко Бешлин, потпредседник Матице
српске, а председавали су: др Миодраг Матицки, коорди-
натор научног скупа, и Јулкица Ђукић, секретар.

16. октобра 2014: изашла је октобарска свеска *Летњописа
Мајице српске* у којој је темат „Јован Скерлић 1914–2014”.
О Скерлићу пишу Петар Пијановић, Горана Раичевић,
Мухарем Баздуљ и Милош Ковић.

17. октобра 2014: Галерија Матице српске прославила је
Дан Галерије Свечаном седницом која је била посвећена
обележавању јубилеја „Века и по Матице српске у Српској
Атини (1864–2014)”. Тим поводом приређена је изложба
Пресељење Мајице српске из Пешиће у Нови Саг (1864–2014)
коју су организовале Галерија Матице српске и Матица
српска – Рукописно одељење Матице српске у сарадњи
са Библиотеком Матице српске, Музејем Војводине и Срп-
ским народним позориштем. Свечану седницу поздрав-
ним говором отворила је мр Тијана Палковљевић Бугар-
ски, управница Галерије, а затим је др Ђорђе Ђурић, ге-
нерални секретар Матице српске, одржао беседу „Века и по
Матице српске у Српској Атини (1864–2014)”. Изложбу је
свечано отворио господин Дејан Ристић, државни секре-
тар Министарства културе и информисања Републике
Србије. Поводом јубилеја израђене су *Плакета* и *Сјоме-
ница Пресељења Мајице српске из Пешиће у Нови Саг*

(1864–2014) које су свечано уручивали др Драган Станић, председник Матице српске, и мр Тијана Палковљевић Бугарски, управница Галерије. *Плакета* је уручена Матици српској и установама које су из ње проистекле и у чијем је оснивању учествовала: Библиотеци Матице српске, Галерији Матице српске, Музеју Војводине и Српском народном позоришту, док је *Сјоменица* уручена установама и истакнутим појединцима који су у претходној деценији допринели раду Галерије Матице српске. Као и сваке године, седница је завршена доделом *Захвалница Клуба ћиријашеља Галерије Матице српске* институцијама и појединцима који су током протекле године учествовали у програмима Галерије и допринели њеном успешном раду на очувању и презентацији националне уметности.

18. и 19. октобра 2014: проф. др Драган Станић, председник Матице српске, и Селимир Радуловић, управник Библиотеке Матице српске, учествовали су на скупу *Српски језик и ћирилица: основе српског идентитета* у Подгорици, у организацији Српског националног вијећа Црне Горе.

20. октобра 2014: одржана је 71. седница Председништва Матице српске.

20. октобра 2014: доц. др Ђорђе Ђурић, генерални секретар Матице српске, поздравио је присутне на промоцији књиге *Срби на Корзици* у организацији издавачке куће „Прометеј”.

20. октобра 2014: Библиотека Матице српске је у својој Учионици реализовала акредитовани семинар сталног стручног усавршавања *Коришћење дигиталних ресурса у библиотекама*. Реализатори су били: Иванка Клајн, Оливера Михајловић, Ивана Гргурић и Новка Шокица Шувковић.

20. октобра 2014: електронском изложбом грађе из својих збирки Библиотека Матице српске обележила је, у јавном каталогу Библиотеке, 450 година од рођења италијанског физичара и астронома Галилеа Галилеја (*Galileo Galilei*, 1564–1642). Ауторке поставке су Ивана Гргурић и Силвија Чамбер.

21. октобра 2014: проф. др Драган Станић, председник Матице српске, и доц. др Ђорђе Ђурић, генерални секретар, примили су Вању Вученовића, члана Градског већа Града Новог Сада задуженог за културу. Разговарало се о концепту програма *Недеља Матице српске у Стирој стирљани Еђшеј*.

21. октобра 2014: у Матици српској одржана је промоција књиге *Саборно тробље у Сенијандреји* у издању Одељења

друштвених наука САНУ, Музеја Српске православне епархије будимске, Института за српски језик САНУ и ЈП „Службени гласник”. На промоцији су говорили: академик Динко Давидов, проф. др Исидора Бјелаковић и др Димитрије Е. Стефановић.

21–24. октобра 2014: мр Душица Грбић, археограф саветник, руководилац Одељења старе и ретке књиге и легата Библиотеке Матице српске, учествовала је на међународној научној конференцији *Савремени проблеми археографије*, одржаној поводом 300 година постојања Библиотеке Руске академије наука у Санкт Петербургу. Излагала је на тему „Прва размена публикација БМС с Библиотеком Руске академије наука”.

22. октобра 2014: проф. др Драган Станић, председник Матице српске, присуствовао је свечаности у Амбасади Републике Мађарске поводом обележавања националног празника.

23. октобра 2014: проф. др Драган Станић, председник Матице српске, примио је у име Матице српске Октобарску награду Града Новог Сада у Скупштини Града. Свечаној додели присуствовали су и проф. мр Ненад Остојић и проф. др Бранко Бешлин, потпредседници, као и доц. др Ђорђе Ђурић, генерални секретар (прилог).

23. октобра 2014: одржана је седница Одбора Одељења за природне науке.

23. октобра 2014: одржана је седница Одбора Одељења за ликовне уметности.

23. октобра 2014: професор Тери Плам (*Terry Plum*) са Колеца за библиотекарство и информационе науке у Бостону (САД) одржао је предавање за библиотекар Библиотеке Матице српске у Учионици Библиотеке. Професор Плам боравио је у Новом Саду као гост конференције *BibliTech*, намењеној креаторима нових дигиталних садржаја и услуга, одржаној у просторијама Ректората Универзитета у Новом Саду 24. и 25. октобра.

23. октобра 2014: проф. др Драган Станић, председник Матице српске, примио је професора Терија Плама.

23. октобра 2014: у Народној библиотеци Смедерево у Смедереву реализован је акредитовани семинар сталног стручног усавршавања Библиотеке Матице српске *Rad sa korisnicima*. Реализатори су били: Душан Јованчевић, Даниела Кермеци, Јелена Јовин и Гордана Ђилас.

24. октобра 2014: проф. др Драган Станић, председник Матице српске, примио је Тудора Крецуа (*Tudor Krecu*),

директора Жупанијске библиотеке из Темишвара, и Павела Гетејанцу (*Pavel Gatajanci*), песника.

24. октобра 2014: проф. др Драган Станић, председник Матице српске, присуствовао је седници Одбора за европску престоницу културе.

24. октобра 2014: одржана је седница Одбора Одељења за књижевност и језик.

24. и 31. октобра 2014: у Галерији Матице српске, у оквиру пратећег програма изложбе *Пресељење Мајице српске из Пешије у Нови Сад (1864–2014)*, одржана су стручна тумачења мср Снежане Мишић, начелнице Одељења за програме и презентацију, и мр Тијане Палковљевић Бугарски, управнице Галерије.

24. октобра 2014: у Галерији Матице српске одржана је конференција за новинаре поводом почетка едукативног програма за децу *Осети и уметности. Доживљавање уметничких дела љућем чула* и потписивања Споразума о сарадњи између партнера који учествују у реализацији програма: Галерије Матице српске, Предшколске установе „Радосно детињство” и Креативне радионице „Машталица”. У исто време одржана је прва радионица програма са малишанима из ПУ „Радосно детињство”.

24. и 25. октобра 2014: мср Снежана Мишић, начелница Одељења за програме и презентацију Галерије Матице српске, и Јелена Огњановић, кустоскиња за едукацију, учествовале су на конференцији *BibliTech – њовезивање дигиталне технологије и културног наслеђа* у Централној згради Универзитета у Новом Саду у организацији Културног центра Новог Сада и Универзитета у Новом Саду.

25. октобра 2014: проф. др Драган Станић, председник Матице српске, примио је владику сремског Василија и оца Велизара који су из штампе донели књигу *Сјоменица владичанска сремска*. Том приликом договорена је и промоција књиге на Сајму књига у Београду.

26. октобра – 2. новембра 2014: одржан је сајам књига у Београду (прилог).

27. октобра 2014: одржана је 72. седница Председништва Матице српске.

27. октобра 2014: одржана је седница Извршног одбора Матице српске.

27. и 28. октобра 2014: мр Душица Грбић, археограф саветник и руководилац Одељења старе и ретке књиге и легата Библиотеке Матице српске, учествовала је у Руској националној библиотеци у Санкт Петербургу на међународној конференцији *Зајребинскије чшенија IX*, посвећеној манастирским збиркама. Излагала је на тему „Рукописне граматике славенског језика 18. века у библиотеци манастира Грабовца”.

28. октобра 2014: Матицу српску посетили су Александра Фулгоси, помоћник министра за културу и јавно информисање, и Милош Гајић, саветник у сектору за заштиту културног наслеђа. Госте су примили проф. др Драган Станић, председник Матице српске, доц. др Ђорђе Ђурић, генерални секретар, и мср Јелена Веселинов, управница послова.

28. октобра 2014: Матицу српску посетили су припадници Школе националне одбране. Госте су примили доц. др

Ђорђе Ђурић, генерални секретар, и мср Александра Јовановић, стручни сарадник Рукописног одељења.

28. октобра 2014: у Галерији Матице српске отворена је Ретроспективна изложба архитекте Милана Стојкова, овогодишњег лауреата Табаковићеве награде за архитектуру коју додељује Друштво архитеката Новог Сада (ДаНС). На отварању су говорили др Даниела Королија Црквењаков, помоћница управнице Галерије, архитекта Мирослав Крстоношић, председник жирија за доделу Табаковићеве награде, и архитекта Милан Стојков, добитник награде.

28. и 29. октобра 2014: мср Снежана Мишић, начелница Одељења за програме и презентацију Галерије Матице српске, и Јелена Огњановић, кустоскиња за едукацију, учествовале су на међурегионалној конференцији *Balkan Museums without Barriers* одржаној у Сарајеву у организацији фондација Културно наслеђе без граница (СНwВ) и Балканска мрежа музеја (ВМN).

29. октобра 2014: одржана је седница Одбора за правна и статутарна питања Матице српске.

29. октобра 2014: у Матици српској приређен је концерт *Вече савремене музике*. Наступао је гудачки квартет ТАЈЈ. Чланице квартета су Александра Крчмар Ђулибрк, виолина, Јованка Мазалица, виолина, Јелена Филиповић, виола, и Тимеа Калмар, виолончело. Изведене су композиције А. Вребалов, М. Дулића и Т. Андерсона.

30. октобра 2014: Матицу српску посетили су ученици Музичке школе из Смедерева. Госте је примила мср Александра Јовановић, стручни сарадник Рукописног одељења.

31. октобра 2014: у Матици српској издавачку делатност Матице српске – друштва чланова у Црној Гори представили су проф. др Јелица Стојановић и др Драго Перовић, председник Друштва. Др Драго Перовић одржао је и предавање „*Њејош и Канић – неке моћности њоређења*”. Поздравну реч присутнима упутио је проф. др Драган Станић, председник Матице српске.

31. октобра 2014: проф. др Драган Станић, председник Матице српске, и Селимир Радуловић, управник Библиотеке Матице српске, у Министарству културе Републике Србије разговарали су са Дејаном Ристићем, државним секретаром, о реализацији плана рада и његовом финансирању.

31. октобра 2014: у оквиру манифестације *Дани европске баштине* у Галерији Народне библиотеке „Вук Караџић” у Крагујевцу отворена је изложба „Језик и писменост”. Уз проф. др Татјану Суботин Голубовић и Виолету Јовичинац Петровић, ауторка изложбе је и мр Душица Грбић, библиотекар и археограф-саветник, руководилац Одељења старе и ретке књиге и легата Библиотеке Матице српске.

1. новембра 2014: на Сајму књига у Београду представљена је издавачка делатност Матице српске, а учествовали су проф. др Драган Станић, председник Матице српске, проф. др Бранко Бешлин, потпредседник, и доц. др Ђорђе Ђурић, генерални секретар (прилог).

1, 8, 15, 22. и 29. новембра 2014: у Галерији Матице српске започео је нови циклус креативних радионица за децу у оквиру едукативног програма *Осети и уметности. Доживљавање уметничких дела љућем чула*. Радионице „Мело-

дија буди сећања”, „Оркестар се постави да утисак остави”, „Заиграјмо уз цез, Звуци старих певача” и „О једном необичном инструменту” водиле су Јелена Огњановић и Мирослава Жарков, кустоскиње Галерије, у сарадњи са Бојаном Обрадовић, педагогом, и студенткињама Одсека за педагогију Филозофског факултета у Новом Саду.

1, 8, 15, 22. и 29. новембра 2014: у Галерији Матице српске одржане су четири *Креативне драмске радионице за младе* реализоване у сарадњи са Центром за позоришна истраживања из Новог Сада. Учесници су имали прилике да се упознају са уметничким делима *Ауђиоорџетриј* и *Порџетриј Јасминке Поморишца* Васе Поморишца, *Дечак у џлавам* Арсенија Петровића и *Црнојорка* Зоре Петровић. Радионице су водили Христина Муратиду и Армин Јоха Хаџимусић, глумци и драмски педагози, у сарадњи са Мирославом Жарков и Јеленом Огњановић, кустоскињама Галерије.

3. новембра 2014: одржана је 73. седница Председништва Матице српске.

3. новембра 2014: одржана је седница Управног одбора Матице српске.

3. новембра 2014: у Библиотеци „Јанко Веселиновић” у Богатићу реализован је акредитовани семинар сталног стручног усавршавања Библиотеке Матице српске *Раџ са корисницима*. Реализатори су били: Душан Јованчевић, Даниела Кермеџи, Јелена Јовин и Гордана Ђилас.

3. новембра 2014: у Галерији Матице српске одржан је национални научни скуп *Ланџерна – Нуклеарне и друџе аналиџичке џтехнике у изучавању и зашџиџи културној наслеђа – зашџиџи башџине између џприродних и друшџивених научних обласџи*, у организџији Института за нуклеарне науке „Винча” и Галерије Матице српске. Скуп је део активности билатералне сарадње између Републике Србије и Републике Италије у оквиру пројеката великог значаја, секџије: *Технолоџије џримењене на кулџурно наслеђе*.

4. новембра 2014: у Матици српској уприличен је програм посвећен недавно преминулом сликару војвођанске равнице Сави Стојкову. Поздравну реч упутио је проф. др Драган Станић, председник Матице српске, а о сликару су говорили Никола Кусовац и Сава Степанов, ликовни критичари. На крају програма емитован је документарни ТВ филм Софије Љуковчан из серијала *Плави круџ*.

4. новембра 2014: проф. др Драган Станић, председник Матице српске, разговарао је са Урошем Тимотићем, угледним привредником и некадашњим добротвором, а разговору је присуствовала и Добрила Мартинов. Начелно је договорено да се заједнички покуша да се обезбеди изградња лифта за лица са посебним потребама, а који би требало да се налази код степеништа на помоћном улазу у Матицу српску.

4. новембра 2014: др Даниела Королија Црквењаков, помоћница управнице Галерије Матице српске, са др Стефаном Ридолфијем (*Stefano Ridolfi*) из Рима и др Мајом Гаџић Квашчев из Института за нуклеарне науке „Винча”, одржала је предавање „Анализа структуре и хемијског састава предмета културне баштине савременим физичко-хемијским методама” на Природно-математичком

факултету Унивезитета у Новом Саду, у оквиру секџије за аналитичку хемију Српског хемијског друштва, а у оквиру пројекта билатералне сарадње између Републике Србије и Републике Италије.

5. новембра 2014: у Крушевцу је одржана Скупштина Заједнице матичних библиотека Србије којој су присуствовали управници библиотека из целе Србије, а међу њима и Селимир Радуловић, управник Библиотеке Матице српске.

6. новембра 2014: проф. др Драган Станић, председник Матице српске, присуствовао је промоџији књиге *Руска умејност (Россијское искуство)* у Руском дому у Београду. На свечаности је уручен и примерак ове књиге Матици српској.

6. новембра 2014: у свечаној сали Матице српске приређен је концерт *Intermeco Canto*. Наступали су Памела Киш Игњатов и Александар Саша Петровић, уз клавируску сарадњу Страхине Ђокића. Изведена су дела Ђ. Росинија, Ђ. Верџија, Ђ. Пучинија, Ж. Маснеа, Г. Фореа, И. Калмана и др.

6. новембра 2014: др Даниела Королија Црквењаков, помоћница управнице Галерије Матице српске, учествовала је на 2. научној конференџији са међународним учешћем *TAPOСIS* на Хемијском факултету у Београду, са коауторским радом „Примена јонских течности као еколошки прихватљивих растварача у конзервацији културних добара”.

6–8. новембра 2014: Галерија Матице српске добитник је међународне награде ЖИВА 2014. за најбољи музеј југоисточне Европе. Галерију Матице српске представила је мср Снежана Мишић, начелница Одељења за програме и презентацију, која је присуствовала и свечаности проглашења добитника награде у Народном позоришту Македоније у Скопљу.

6–22. новембра 2014: у Галерији Матице српске, у оквиру пројекта *COSCH (Colour and Space in Cultural Heritage)*, реализован је студијски боравак др Магдалене Стојанове из Венеџије, која је истраживала карактеристике барокних икона из Галеријске колекџије и упоређивала их са подацима о другим православним иконама, са циљем дефинисања препорука за научну документацију која би обухватила постојећа знања о колекџијама икона у Италији, Француској и другим европским земљама са доминантним православним наслеђем.

7. и 8. новембра 2014: проф. др Драган Станић, председник Матице српске, представљао је Матицу српску на Мини-сајму српских књига у Темишвару. Том приликом биле су изложене књиге и часописи Матице српске.

7. новембра 2014: у Галерији Матице српске, у оквиру пратећег програма изложбе *Пресељење Мајшице српске из Пешије у Нови Сад (1864–2014)*, одржано је стручно тумачење Мирославе Жарков, кустоскиње Галерије Матице српске.

8. новембра 2014: Галерију Матице српске посетио је Њ. е. Денис Киф (*Denis Keefe*), амбасадор Велике Британије у Србији, у пратњи своје породице. Дочекала их је мр Тијана Палковљевић Бугарски, управница Галерије, и представила им сталну поставку.

8. новембра 2014: у Галерији Матице српске одржано је предавање проф. др Кристин Лук (*Kristin Luck*), са Универзитета у Бостону, сарадника Америчког института за археологију. Пре почетка предавања присутнима су се обратиле мр Тијана Палковљевић Бугарски, управница Галерије Матице српске, и Асја Драча Мунтеан, помоћник министра културе за ЕУ пројекте и међународну сарадњу.

10. новембра 2014: одржана је 74. седница Председништва Матице српске.

10. новембра 2014: у Градској библиотеци Вршац реализован је акредитовани семинар сталног стручног усавршавања Библиотеке Матице српске *Рад са корисницима*. Реализатори су били: Душан Јованчевић, Даниела Кермеци, Јелена Јовин и Гордана Ђилас.

11. и 12. новембра 2014: у Будимпешти је одржан низ програма поводом прославе 150-годишњице пресељења Матице српске из Пеште у Нови Сад (прилог).

12. новембра 2014: електронском изложбом грађе из својих збирки Библиотека Матице српске обележила је у јавном каталогу Библиотеке 100 година од рођења књижевника Михаила Лалића (1914–1992). Ауторке поставке биле су Ивана Гргурић и Силвија Чамбер.

12. новембра 2014: Библиотека Матице српске је у својој Учионици реализовала акредитовани семинар сталног стручног усавршавања *Едукација библиотекара у библиотекама које обављају поверене послове заштитне старе и рејке библиотеке грађе*. Реализатори су били: Александар Драпшин, Финка Пјевач и Душица Грбић.

13. новембра 2014: одржана је седница Одељења за друштвене науке.

13. и 14. новембра 2014: у организацији Владе Аутономне Покрајине Војводине, Покрајинског секретаријата за здравство, социјалну политику и демографију, Матице српске и Универзитета у Новом Саду, Природно-математичког факултета, Департмана за географију, туризам и хотелијерство, одржан је Пети међународни научни симпозијум *Академик Берислав Бетић Берић* посвећен људским ресурсима и регионалном развоју. Присутнима се обратио и проф. др Драган Станић, председник Матице српске. Радови са овог скупа публиковани су у 148. броју *Зборника Мајшице српске за друштвене науке*.

13. новембра 2014: у Галерији Матице српске одржана је конференција за новинаре поводом отварања гостујуће изложбе *Сликар Влахо Буковац (1855–1922)* из збирке Народног музеја у Београду. О сарадњи две водеће наци-

оналне музејске установе говорила је мр Тијана Палковљевић Бугарски, управница Галерије Матице српске, док су изложбу представили Петар Петровић, аутор, и мср Снежана Мишић, кустоскиња изложбе у Галерији.

14. новембра 2014: проф. др Драган Станић, председник Матице српске, присуствовао је у згради Ректората свечаној додели почасног доктората Београдског универзитета патријарху московском и целе Русије Кирилу.

14. новембра 2014: у Матици српској, у оквиру програма обележавања годишњице Првог светског рата, др Божица Младеновић одржала је предавање „Култура у окупираној Србији 1915–1918”. Присутне је поздравио доц. др Ђорђе Ђурић, генерални секретар Матице српске.

14. новембра 2014: изашла је новембарска свеска *Летописа Мајшице српске*. У темату „Три песника у Великом рату” о Милутину Бојићу пише Миливој Ненин, о Душану Васиљевићу Виктор Шкорић, а Слободан Владушић о Станиславу Винаверу.

14. новембра 2014: у Културном центру Инђије одржана је традиционална манифестација *Сусрећи библиотеграфа у сјомен на др Георгија Михаиловића* на којој су из Библиотеке Матице српске учествовали Душица Грбић, Јасна Карталовић, Марија Јованцаи, Татјана Богојевић и Гордана Ђилас.

14. новембра 2014: у Галерији Матице српске отворена је изложба *Сликар Влахо Буковац (1855–1922)* из збирке Народног музеја у Београду. На отварању су говорили мр Тијана Палковљевић Бугарски, управница Галерије, Петар Петровић, аутор изложбе и виши кустос Народног музеја у Београду, и мр Бојана Борић Брешковић, директорка Народног музеја у Београду, која је изложбу званично и отворила.

16. новембра 2014: проф. др Драган Станић, председник Матице српске, присуствовао је као кум градској слави Св. Ђурђиц на позив Милоша Вучевића, градоначелника Новог Сада. Пре тога, присуствовао је и служби коју је служио епископ бачки Иринеј у Саборном храму.

17. новембра 2014: одржана је 75. седница Председништва Матице српске.

17. новембра 2014: Библиотека Матице српске је у својој Учионици реализовала акредитовани семинар сталног стручног усавршавања *Рад са корисницима*. Реализатори су били: Душан Јованчевић, Даниела Кермеци, Јелена Јовин и Гордана Ђилас.

17. новембра 2014: др Даниела Королија Црквењаков, помоћница управнице Галерије Матице српске, учествовала је на Првом саветодавном комитету инсталације за модификацију материјала FAMA у Институту за нуклеарне науке „Винча”, а излагала је на тему „Analytical methods in characterization of art works and the potentiality of ion beam analysis”.

18. новембра 2014: проф. др Драган Станић, председник Матице српске, примио је представнике новосадске полиције из Полицијске станице Бечеј: Слободана Јововића, начелника, и Велимира Ковачевића, заменика начелника.

18. новембра 2014: проф. др Драган Станић, председник Матице српске, у згради Скупштине Војводине при-

суствовао је годишњој скупштини Удружења универзитетских наставника, те је на почетку скупа изрекао краће поздравно слово.

18. новембра 2014: у Учионици Библиотеке Матице српске акредитовани семинар сталног стручног усавршавања *Набавка библиотечке грађе и извора у библиотекама* одржала је др Добрила Бегенишић из Народне библиотеке Србије.

18. и 19. новембра 2014: у Марибору је одржана традиционална међународна COBISS конференција којој су из Библиотеке Матице српске присуствовали Селимир Радуловић, управник, Новка Шокица Шуваковић, заменица управника, и Светлана Довниковић, Јелена Ковачек и Душан Јованчевић, библиотекарски.

19. новембра 2014: у Матици српској професор Дарко Танасковић одржао је предавање *Српски оријент*. Присутне је поздравио проф. др Драган Станић, председник Матице српске. Тиме је започет циклус предавања о исламској компоненти у српској култури.

19. новембра 2014: проф. др Драган Станић, председник Матице српске, присуствовао је обележавању дана САНУ у Београду.

19. новембра 2014: мр Тијана Палковљевић Бугарски, управница Галерије Матице српске, отворила је изложбу *Даница Јовановић (1886–1914)* ауторке др Јасне Јованов у Спомен-збирци Павла Бељанског, а која представља заједнички пројекат Галерије и Спомен-збирке.

20. новембра 2014: у Матици српској одржан је научни симпозијум о Браниславу Нушићу, а поводом 150-годишњице рођења великог писца. Суорганизатори овог скупа су: САНУ, Матица српска и Стеријино позорје.

21. и 28. новембра 2014: у Галерији Матице српске, у оквиру пратећег програма изложбе *Сликар Влахо Буковац (1855–1922)* из збирке Народног музеја у Београду, одржани су пројекција документарног филма о Влаху Буковцу из ТВ серијала *Шкриња* ауторке Бранке Шепаровић (ХРТ, 2009) и стручно тумачење мср Снежане Мишић, начелнице Одељења за програме и презентацију.

22. новембра 2014: проф. др Драган Станић, председник Матице српске, учествовао је у раду седнице Патроната Текелијанума у Будимпешти.

24. новембра 2014: одржана је 76. седница Председништва Матице српске.

24. новембра 2014: у Матици српској одржано је предавање „Господар снова и прича (Милораду Павићу у част)“ проф. др Але Татаренко.

24–27. новембра 2014: Одржани Дани Матице српске у Старој стрељани – Еђшегу (прилог).

25. новембра 2014: у Матици српској представљена је књига *Унутрашње иностранство. Филозофска рефлексија* проф. др Драгана Пролеа. О књизи су говорили проф. др Алпар Лошонц и доц. др Владимир Гвозден.

25. новембра 2014: Галерија Матице српске и Покрајински завод за заштиту споменика културе приредили су у Галерији изложбу која представља прве резултате рада на пројекту *Истраживање и заштитна културног наслеђа Будимске и Темишварске епархије 2013–2017*. На отварању су говорили др Даниела Королија Црквењак, помоћница управнице Галерије Матице српске и координатор пројекта, Зоран Вапа, директор Покрајинског завода за заштиту споменика културе, Маринко Марков, архијерејски намесник Епархије темишварске, и Господин Лукијан, епископ будимски и администратор темишварски.

26. новембра 2014: Матицу српску посетила су деца из предшколске групе вртића „Калимеро“. Госте је примио мр Бранислав Поповић, стручни сарадник Лексикографског одељења.

27. новембра 2014: у Градској библиотеци Панчево реализован је акредитовани семинар сталног стручног усавршавања Библиотеке Матице српске *Серијске публикације и документарна и ситно штампана грађа – специфичности обраде, селекција и њихово истраживање*. Реализатори су били Светлана Довниковић и Штефанија Маћко.

27. новембра 2014: у Матици српској приређен је концерт *Вече музике за виолину соло*. Свирао је Михаил Будински, виолина, а изведена су дела Ј. С. Баха, С. Прокофјева и Е. Изаија.

28. новембра 2014: у Темишвару је одржан програм поводом прославе 150-годишњице пресељења Матице српске из Пеште у Нови Сад (прилог).

28. новембра 2014: Библиотека Матице српске организовала је у својој Учионици стручни семинар за библиотекарске високошколских библиотека у Војводини. О искуствима са 80. ИФЛЕ, конференције у Лиону 2014, а на тему „Библиотеке, грађани, друштва: тежња за знањем“ говорила је Даниела Кермеци, виши библиотекар Библиотеке Матице српске.

29. новембра 2014: др Миодрагу Матицком, потпредседнику Матице српске, уручена је Повеља за животно дело у Удружењу писаца Србије.

29. новембра 2014: у Галерији Матице српске одржано је предавање „Шекспир и стил касног елизабетанског доба“, проф. др Горана Станивуковића, редовног професора ренесансне књижевности на Универзитету „Св. Мери“ у Халифаксу (Канада).

МАТИЦА СРПСКА ДОБИТНИК ОКТОБАРСКЕ НАГРАДЕ

Скупштина Града Новог Сада је на свечаној седници одржаној 13. октобра 2014. године, на предлог Комисије за обележавање празника, доделу признања и међуградску сарадњу у земљи и иностранству, донела Одлуку да се Матици српској додели Октобарска награда Града Новог Сада за 2014. годину, као друштвено признање за изузетне резултате у раду и највиша достигнућа и остварења у области привреде, друштвених и других делатности.

Ово изузетно признање додељено је Матици српској у години у којој најстарија књижевна, културна и научна институција српског народа обележава 150 година од пресељења из Пеште у Нови Сад. Долазак Матице у Нови Сад, у великој мери допринео је томе да наш град понесе епитет Српске Атине и постане препознатљив јавности као центар националне културе.

Обележавање овог за Матицу српску и за Град Нови Сад важног јубилеја допринело је позиционирању културе као фактора од изузетног значаја за препознатљивост Града Новог Сада, као и оживљавању духа Српске Атине, што је и нагласио проф. др Драган Станић, председник Матице српске, када се у име Матице захвалио на овом високом признању: „Сматрам да су Матица српска и Град Нови Сад толико међусобно повезани, чак срасли, да једно другоме представљају најлепшу

награду: Матица је награда Новом Саду, а Нови Сад Матици. Само присном сарадњом Града и Матице српске можемо у сфери културе постићи резултате које би читав српски народ осетио као вредност достојну дубоког поштовања”.

Свечаност на којој је Матици српској уручена Октобарска награда одржана је 23. октобра у Свечаној сали Градске куће. Осим Матице српске, ово велико признање добила је и Драгана Ђорић, један од оснивача удружења „Родитељ”, а на истој свечаности уручена је и Новембарска повеља која је ове године припала проф. др Бранку Баљу са Економског факултета у Суботици и Рукометном клубу „Војводина” из Новог Сада.

Добитницима је признања уручио Милош Вучевић, градоначелник Новог Сада који је, између осталог, истакао да је градска скупштина донела добру одлуку, те да су добитници својим вишегодишњим прегачким радом заслужили ова висока признања. У име награђених на признањима се захвалио проф. др Драган Станић, председник Матице српске, који је истакао да награда коју неко добије у свом граду има додатан значај с обзиром на познату изреку да „нико није пророк у свом селу”.

СПЕЦИЈАЛНА НАГРАДА ИЗДАВАЧКОМ ЦЕНТРУ МАТИЦЕ СРПСКЕ

Добитник специјалне награде 59. Београдског сајма књига, Издавачки центар Матице српске, 30. октобра 2014. представио је пето коло антологијске едиције „Десет векова српске књижевности“ уз учешће главног уредника Мира Вуксановића, др Марка Недића и проф. емеритуса др Славка Гордића. Подршку овом националном пројекту дају Министарство културе РС и Покрајински секретаријат за културу, а медијски покровитељ је РТС.

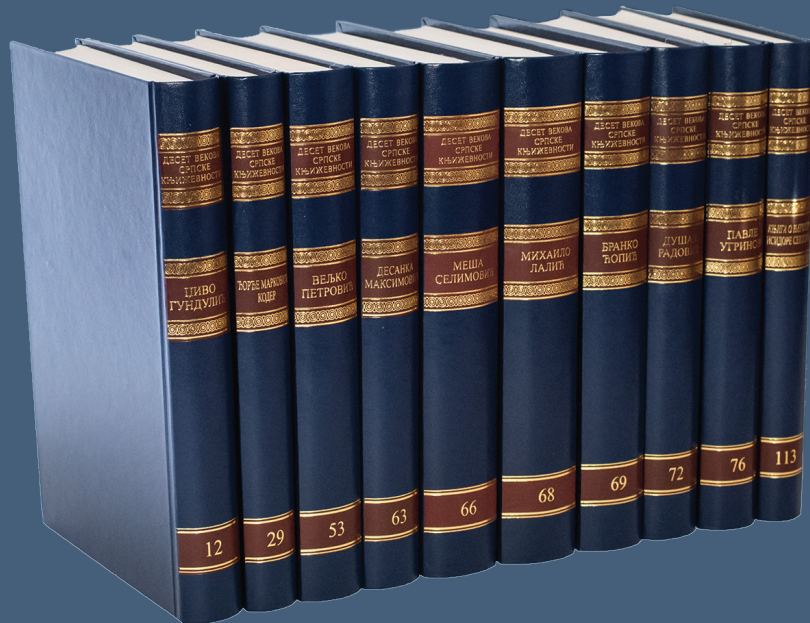
Др Марко Недић је нагласио да се у многим стварима за последњих 20 година делимо, али не својом вољом, и да зато треба да се трудимо да се не делимо на своју штету. „Верујем да је ова едиција врло значајан допринос томе“, додао је Недић.

Носилац идеје, главни и одговорни уредник, дописни члан САНУ Миро Вуксановић један је од оних који су били најистрајнији и најупорнији да овај посао успе. Истакао је намеру ове едиције да из свих десет векова српске књижевности, почевши од првог српског писца Св. Саве па све до оних

ставнике дубровачке и бокоцоторске књижевности. Отуда је у петом колу, објављеном ове године, књига Џива Гундулића, дубровачког писца који је одавно део српске културе, а већи део књиге коју је приредила проф. др Злата Бојовић чине Гундулићеви спевови *Осман* и *Сузе сина разметнога*.

Главнину петог кола чине писци 20. века јер је српска књижевност у прошлом веку достигла такве домете да се наша у равноправном односу с европским књижевностима. У оквиру едиције је *Књига о Његошу* Исидоре Секулић коју је приредила Слободанка Пековић, као и дела Џива Гундулића, Ђорђа Марковића Кодера, Вељка Петровића, Десанке Максимовић, Меше Селимовића, Михаила Лалића, Бранка Ћопића, Душана Радовића и Павла Угринова.

Славко Гордић је, цитирајући стихове Миодрага Павловића, нагласио да је пред нама стуб културног сећања, нашег памћења и онога што је највредније у нашем наслеђу. Намера антологије је да

писаца 21. века који ће заслужити да буду у овој антологији, одабере, објави и прикаже све оно што је означило тај период и да прикаже где је све настајала усмена и писана српска књижевност. Антологија поштује принцип да писци могу имати двојну припадност, а основно мерило је језичка основа на којој су књиге настале, заједничка историјска баштина, традиција, вековно прожимање јужнословенских култура и сродност књижевног израза. Издавачи су, поштујући становиште српске историје књижевности, уврстили у едицију пред-

се из десет векова српске књижевности одабере и публикује све оно што је у свом времену први књижевни знак, што је настајало на свим просторима где су Срби живели или сада живе, пишу и књижевно мисле на матерњем језику, додао је Гордић.

Такве едиције објављују се једном у веку, а успевају ако се најбоља и најпознатија остварења у националној књижевности осматре на другачији начин, ако помере устајала гледишта и оживе заборављене вредности. „Верујем да у тој мисији успевамо“, закључио је Миро Вуксановић.

ПРЕДСТАВЉАЊЕ ИЗДАВАЧКЕ ДЕЛАТНОСТИ МАТИЦЕ СРПСКЕ НА 59. МЕЂУНАРОДНОМ САЈМУ КЊИГА

Првог новембра 2014. на Сајму књига представљена је издавачка продукција Матице српске за 2014. годину. О издањима су говорили проф. др Драган Станић, председник Матице српске, проф. др Бранко Бешлин, потпредседник Матице српске, и Ђорђе Ђурић, генерални секретар Матице српске. У оквиру ове манифестације проф. др Петар Ластих представио је издавачку делатност Српског института из Будимпеште.

Матица српска је у 2014. години објавила и на Сајму представила следећа издања:

Часописи (последње свеске)

Летопис Матице српске; Зборник Матице српске за књижевност и језик; Зборник Матице српске за филологију и лингвистику; Зборник Матице српске за славистику; Зборник Матице српске за сценске уметности и музику; Зборник Матице српске за класичне студије; Зборник Матице српске за друштвене науке; Зборник Матице српске за историју; Зборник Матице српске за природне науке; Свеске Матице српске.

Посебна издања

Правопис српскога језика (Мато Пижурица, Треће измењено и допуњено издање); Правопис српскога језика (Мато Пижурица, ијекавско измијењено и допуњено издање); Нормативна граматика (Предраг Пипер, Иван Клајн, друго, измењено и допуњено издање); Грађа за Лексикон писца Југославије VI, слово Р; Донка Станчић и група аутора, Уметничка топографија Новог Сада; Бранко Бешлин, Евгеније Савојски и његово доба; Миленко Никитовић, Зла времена; Бојан Ђорђевић, Народне пословице у делима дубровачких књижевника; Кратка всемирна историја од Георгија Магарашевића, професора (приредиле Јелена Ајпановић и Исидора Бјелаковић); Павле Соларић, Кључић у моје земљописаније (1804) (приредила Исидора Бјелаковић); Јован Хацић, Спомени из мојега дневника (приредила Љиљана Суботић); Милош Црњански: поезија и коментари (зборник радова са научног скупа); Жарко Рошцуљ, Час описа часописа VI; Викентије Ракић, Изабрана дела (приредили Сава Дамјанов и Радослав Ераковић); Живан Милосавић, Дуга ноћ југословенска; Софија Милорадовић, Обредна пракса – речима о храни; Јован Н. Ивановић, Теодор Павловић – студија и хрестоматија; Тања Солдатовић, Утицај супституционих реакција комплекса платине (II) са биомолекулима на њихову цитотоксичност; Михајло Пупин, Са пашњака до научењака (приредила Александра Нинковић Ташић).

ПРЕДСТАВЉЕНА ЕДИЦИЈА „ПРВА КЊИГА МАТИЦЕ СРПСКЕ“ ЗА 2014. ГОДИНУ

У суботу 1. новембра 2014. године у 14 часова на штанду Матице српске представљена је едисија *Прва књига Матице српске, коло за 2014. годину, књига 264. Барбаре Новаковић Зов океана и 265. Марије Павловић Хорор приче свакодневице*. О књигама је говорио књижевник и члан Уредништва Ненад Милошевић, а аутори су прочитали делове из својих књига.

СРПСКА ЕНЦИКЛОПЕДИСТИКА И КАПИТАЛНИ ИЗДАВАЧКИ ПРОЈЕКТИ

Првог новембра 2014. године на Сајму књига одржана је трибина посвећена српској енциклопедистици и капиталним издавачким пројектима. Учесници су били наши угледни енциклопедисти: проф. др Драган Станић, председник Матице српске и председник Уређивачког одбора *Српске енциклопедије*, проф. др Радош Љушић, директор Службеног гласника, проф. др Бранко Бешлин, потпредседник Матице српске и главни уредник *Српског биографског речника*, и проф. др Душан Иванић, а разговоре је водила Дејана Оцић.

Проф. др Драган Станић, уредник *Српске енциклопедије*, која представља најзначајнији пројекат данас, описао је настанак и развој овог пројекта, као и проблеме са којима се Матица српска, САНУ и Завод за уџбенике сусрећу при изради овог пројекта.

Проф. др Радош Љушић говорио је о енциклопедијским пројектима на којима је радио, наглашавајући рад на *Енциклопедији српског народа* и доношењу Закона о *Српској енциклопедији*. Проф. др Бранко Бешлин говорио је о *Српском биографском речнику*, а проф. др Душан Иванић, као учесник поменутих пројеката, рекао је да се без ових енциклопедијских дела не бисмо могли снаћи у сопственој историји.

Сви учесници трибине сложили су се да се унутар политичке заједнице мора обезбедити подршка за енциклопедијске пројекте који би били организовани у оквиру Енциклопедијског завода. Учесници су се такође сложили да су добра организација, тимски рад и финансијска средства важни чиниоци за успешно састављање једне енциклопедије.

УЧЕШЋЕ МАТИЦЕ СРПСКЕ НА ПРОГЛАШЕЊУ ПОБЕДНИКА ЛИТЕРАРНОГ КОНКУРСА О МИХАЈЛУ ПУПИНУ

У оквиру Школског дана на Београдском сајму књига, Образовно-истраживачко друштво „Михајло Пупин“ и Телеком Србија, уз подршку Министарства просвете, науке и технолошког развоја и учешће Матице српске, доделили су награде ученицима који су послали најбоље радове на конкурс о Михајлу Пупину.

Присутнима су се обратили Снежана Марковић, државна секретарка Министарства просвете, науке и технолошког развоја, доц. др Ђорђе Ђурић, генерални секретар Матице српске, Марија Бошковић, директорка Сектора за ПР компаније Телеком Србија, и Александра Нинковић Ташић у име Образовно-истраживачког друштва „Михајло Пупин“.

Матица српска

ДАНИ МАТИЦЕ СРПСКЕ У СТАРОЈ СТРЕЉАНИ – ЕЋШЕГУ

У част јубилеја 150 година од пресељења Матице српске из Пеште у Нови Сад у обновљеном простору стрељане Еђшег, у периоду од 24. до 27. новембра одржани су *Дани Матице српске*.

24. новембра: одржано је песничко вече *Човек пева после рата – Поезија о Првом светском рату*. Изабране стихове српских песника казивао је Вицо Дардић. Госте је поздравио проф. др Драган Станић, председник Матице српске.

25. новембра: академик Василије Ђ. Крестић одржао је предавање „Установе, странке, друштва и организације Срба у Угарској 1790–1914“. Госте је поздравио проф. др Драган Станић, председник Матице српске.

26. новембра: проф. др Бранко Бешлин, потпредседник Матице српске, одржао је предавање „Евгеније Савојски и његово доба“.

27. новембра: Донка Станчић одржала је предавање „Владимир Николић од Беча до Сремских Карловаца“. Госте је поздравио проф. мр Ненад Остојић, потпредседник Матице српске.

У БУДИМПЕШТИ ЈЕ 11. И 12. НОВЕМБРА СВЕЧАНО ОБЕЛЕЖЕНА 150-ГОДИШЊИЦА ПРЕСЕЉЕЊА МАТИЦЕ СРПСКЕ ИЗ ПЕШТЕ У НОВИ САД

Програм обележавања јубилеја започет је 11. новембра у 15. часова у згради Текелијанума где се делегација Матице српске састала са представницима Српског института (Петар Ластих, Золтан Бада), Самоуправе Срба у Будимпешти (Борислав Рус) и Музеја Епархије будимске (Коста Вуковић). У делегацији Матице српске поред проф. др Драгана Станића, председника, били су и доц. др Ђорђе Ђурић, генерални секретар, те др Миодраг Матицки и проф. др Бранко Бешлин, потпредседници, мср Јелена Веселинов, управница послова, проф. др Љубомирка Кркљуш, секретар Одељења друштвених

наука, мр Тијана Палковљевић Бугарски, управница Галерије Матице српске, и Селимир Радловић, управник Библиотеке Матице српске. Договорено је да се заједнички организује међународна научна конференција на тему српско-мађарских веза у култури. Конференција би била одржана крајем 2015. године. Предложено је да се Српски институт укључи у пројекат рестаурисања, научне обраде и презентације иконостаса бивше Саборне цркве у Табану (на том пројекту сада раде Музеј Епархије будимске и Галерија Матице српске), да се започне рад на књизи *Српска књига у Будиму и Пешти*, да се деца и омладина из Будимпеште укључе у такмичења, летње школе, радионице у Србији (уз предавања и менторски рад из српског језика, књижевности и историје, које би држали стручњаци из Матице српске).

Као резултат раније сарадње и ових разговора, у Српском културном клубу у Будимпешти потписан је Протокол о сарадњи између Матице српске и Српског института из Будимпеште.

Протокол су потписали проф. др Драган Станић, председник Матице српске, и господин Петар Ластих, директор Српског института.

У таквој свечаној атмосфери у Српском културном клубу уследила је промоција књиге академика Василија Крестића, *Срби у Угарској 1790–1918*. У препуној свечаној сали скуп је поздравио и о делу професора Крестића говорио проф. др Драган Станић. Књигу су представили проф. др Љубомирка Кркљуш и доц. др Ђорђе Ђурић. Аутор се обратио присутнима и уз речи захвалности домаћинима и Матици српској веома надахнуто говорио о књизи, а осврнуо се и на свој укупан историографски рад.

У оквиру програма у престижном простору Музичке академије „Франц Лист“ одржан је концерт Војвођанског мешовитог хора, посвећен 100-годишњици смрти Стевана Стојановића Мокрањца. Уводни говор проф. Ненада Остојића, потпредседника Матице српске, у којем је указано на значај Стевана Стојановића Мокрањца за српску музичку културу, прочитан је на српском и мађарском језику. Хор са диригентом Андрејем Бурсаћем показао је врхунско умеће и очарао публику извођењем Мокрањчевих дела, међу којима је била и *Мађарска руковет*.

Следећег дана, 12. новембра, програм је наставаљен парастосом у цркви Светог великомученика Георгија у Будимпешти. Парастос оснивачима, задужбинарима, часницима и ктиторима Матице српске служио је Његово преосвештенство епископ будимски Лукијан уз садејство пароха будимпештанског Зорана Остојића, а у присуству делегације Матице српске, представника српске заједнице из Будимпеште и великог броја верника.

Централни догађаји манифестације били су Свечана академија и отварање изложбе *Век и по пресељења Матице српске из Будимпеште у Нови Сад*. Свечана академија одржана је у среду, 12. новембра 2014, са почетком у 11 и 30 часова, у репрезентативној Свечаној сали Нове градске куће у Будимпешти. Скуп су поздравили Борислав Рус, председник Самоуправе Срба у Будимпешти, Миклош Шолтес, државни секретар Министарства за људске ресурсе Владе Републике Мађарске задужен за односе са верским заједницама, народностима и невладиним организацијама, Александра Салаи Бобровницки, заменица градоначелника Будимпеште задужена за културу, отац Зоран Остојић, парох будимпештански, Славиша Грујић, покрајински секретар за културу и јавно информисање, те Вера Пејић Сутор, председница Самоуправе Срба у Мађарској. Пригодне беседе одржали су проф. др Драган Станић, председник Матице српске, проф. др Чаба Киш Ге (*Dr. Kiss Csaba Ge*), угледни мађарски слависта, као и Петар Ластих, директор Српског института у Будимпешти. Говорници су указали на значај пештанског периода Матице, као и на њене доминантне вредности којима се потврђује драгоценост мисија ове наше најстарије књижевне, културне и научне институције.

Током академије приређен је и богат културно-уметнички програм. У њему су пригодним рециталом учествовали ученици Српске школе „Никола Тесла“ у Будимпешти, а уметници Српског позоришта у Мађарској извели су певачко-глумачки наступ инспирисан Матицом српском и Србима који су живели и стварали у Мађарској. На Свечаној академији наступио је и Војвођански мешовити хор.

Овом приликом у сали Нове градске куће у Будимпешти отворена је и изложба *Век и по пресељења Матице српске из Будимпеште у Нови Сад*. Изложбу, чији су аутори мср Александра

Јовановић и Соња Боб, виши архивисти Рукописног одељења Матице српске, чине факсимили рукописа, преписки и фотографија из Рукописног одељења Матице српске, као и уметнички експонати који припадају Матичиним установама. Изложба говори о историјату постанка и деловања Матице српске у Пешти и наставку њеног културног и научног рада у Новом Саду. Изложбу је отворио проф. др Драган Станић, председник Матице српске.

Последњи део програма обележавања великог јубилеја одржан је на Фаркашретском гробљу у Будиму, где се налази заједнички надгробни споменик истакнутих Срба из Будима и Пеште испод којег су земни остаци пренети са Табанског гробља које је санирано 1930. године. Између осталих овде су сахрањена и двојица (од седам) оснивача Матице српске – Андрија Розмировић и Георгије Станковић, као и два председника Матице из пештанског периода Павле Трифунац и Павле Којић. Освећењу које је служио отац Зоран Остојић присуствовали су делегација Матице српске и представници српске заједнице у Будимпешти. Венце су положили проф. др Драган Станић, председник Матице српске, и Борислав Рус, председник Самоуправе Срба у Будимпешти, у име Самоуправе и Српског института.

Веома садржајан дводневни програм манифестације и присуство делегације Матице српске која је обухватала и челне људе свих установа Матичиног система (Библиотеке, Галерије и Издавачког центра) били су знак подршке српској заједници у Мађарској и њеним културним и научним установама. Такође, програм је имао за циљ да јавности у Србији и Мађарској скрене пажњу на веома богато и значајно културно наслеђе Срба настало у Мађарској у 19. веку, које се у данашње време све више заборавља.

Век и по Матице српске у Српској Атини

(1864–2014)

У ТЕМИШВАРУ СУ 28. НОВЕМБРА БОРАВИЛИ ПРЕДСТАВНИЦИ МАТИЦЕ СРПСКЕ ПОВОДОМ ОБЕЛЕЖАВАЊА 150-ГОДИШЊИЦЕ ЊЕНОГ ПРЕСЕЉЕЊА ИЗ ПЕШТЕ У НОВИ САД

Делегација Матице српске посетила је 28. новембра у Темишвару седиште Савеза Срба у Румунији. Овом приликом у име домаћина обратили су се Љубомир Степанов, директор за издавачку делатност Савеза, и Стеван Бутарски, који су говорили о историји и култури Срба у Румунији, као и о деловању Савеза Срба у Румунији. У име Матице српске присутне је поздравио њен председник проф. др Драган Станић и представницима Савеза уручио на поклон нека од Матичиних издања.

У Свечаној сали Српске гимназије „Доситеј Обрадовић“ у Темишвару, у 13 часова, отворена је изложба *Век и по пресељења Матице српске из Будимпеште у*

Нови Сад. На изложби су приказани рукописи, преписа и фотографије из Рукописног одељења Матице српске, као и уметнички експонати из других Матичиних установа. Госте и ученике поздравио је директор Гимназије Јадранко Кланица, а пригодном беседом изложбу је отворио проф. др Драган Станић. Овим поводом Гимназији су уручена и пригодна издања Матице српске.

У Свечаној сали Владичанског двора у Темишвару, у 17 часова, одржана је промоција књиге академика Василија Крестића, *Срби у Угарској 1790–1918*. У препуној сали уводну беседу са нагласком на значај Темишвара за српску историју одржао је Стеван Бутарски. Скуп је поздравио и о делу професора Крестића говорио проф. др Драган Станић, а књигу су представили

проф. др Љубомирка Кркљуш и доц. др Ђорђе Ђурић. Академик Крестић обратио се присутнима и говорио о самој књизи, мотивима за њено настајање, као и о свом укупном историографском раду. У сали је била постављена изложба о Арадској тврђави као логору за истребљење Срба 1914–1918. По завршетку промоције председник Савеза Срба у Румунији Огњан Крстић уручио је захвалнице Матици српској, за допринос развоју културне сарадње, и академицима Василију Крестићу и Николи Коки Јанковићу за достигнућа на пољу науке и уметности.

Ове културне манифестације Матице српске одржане су у оквиру Дана српске културе у Темишвару.

*Век и по Матице српске
у Српској Атини*

(1864–2014)

ГЛАСНИК МАТИЦЕ СРПСКЕ — ГЛАСИЛО МАТИЦЕ СРПСКЕ – ISSN 1452-6182
Приредили: Светлана Милашиновић, Вукица Туцаков, Љиљана Дражић и Владимир Ватић • *Прилози из Библиотеке Матице српске припремили:* Силвија Чамбер и Ивана Гргурић • *Прилози из Галерије Матице српске припремили:* Снежана Мишић • *Фотографије:* Бранислав Лучић и Саша Кулић • *За издавача:* доц. др Ђорђе Ђурић, генерални секретар Матице српске • *Тираж:* 500 примерака • *Штампа:* САЈНОС, Нови Сад • © *Ауторска права:* Матица српска

CIP — Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

061.22(497.113)

ГЛАСНИК Матице српске / одговорни уредник Ђорђе Ђурић. — Год. 1, бр. 1 (1946)—1949, бр. 12; 2008, бр. 1 (јун)—. — Нови Сад : Матица српска, 1946—1949; 2008—. — 30 cm
Месечно.

ISSN 1452-6182
COBISS.SR-ID 56040711

МАТИЦА СРПСКА

МАТИЦА СРПСКА

Улица Матице српске, број 1 • 21000 Нови Сад, Србија
Телефон: 021 527 622 • Телефакс 021 528 901

HQ: 1 Maticе Srpske street • 21 000 Novi Sad, Serbia
Phone: + 381 21 527 622 • Telefax: + 381 21 528 901

E-mail: ms@maticasrpska.org.rs • www.maticasrpska.org.rs

Век и по Матице српске у Српској Атини

ПЛАТОНЕУМ, седиште Матице српске, 1864–1865 (аутор цртежа: Данило Вуксановић)

ПАЛАТА ЈОСИФА ГИЛМИНГА, седиште Матице српске, 1888–1928 (аутор цртежа: Данило Вуксановић)

ЗАДУЖБИНСКО ЗДАЊЕ МАРИЈЕ ТРАНДАФИЛ, седиште Магице српске од 1928. (аутор цртежа: Данило Вуксановић)

ТЕКЕЛИЈАНУМ, седиште Магице српске, 1838–1864 (аутор цртежа: Данило Вуксановић)